NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok IV. Kraków, wtorek 6 grudnia 1921. Nr. 319.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7. Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.128

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi. Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.

Redakcya rękopisów nie zwraca.

Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 20 M.

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. 470·— kwart. 1410·—, w Krakowie z odnoszeniem do domu . 530·— 1590·—, Na prowincyi: z przesyłką poczt. 590.— 1690·—, Za granicą: z przesyłką pocztową 650·— 1950·—.

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 10·— Mk., wiersz nonparel 1-szpalt. Mk 50.-Nadesłane Mk 75·—. Wiersz nonparelowy 1 szp w tekście Mk 95·—. Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1. stronie 120 Mk. Ceny ogłoszeń zagranicznych o 100 proc droższe.

Pertraktacye Niemiec z Anglią w sprawie kredytów

Berlin. PAT. Wczoraj odbyło się posiedzenie przedstawicieli przemysłu i handlu z członkami gabinetu w sprawie dalszych rokowań kredytowych. Na posiedzeniu tem wybrano komisyę z 9 członków dla rokowań z przedstawicielami angielskimi. Wśród delegatów znajduje się także znany prezydent banku Rzeszy Havenstein.

Niemiecka komisya kredytowa radzi.

Berlin. PAT. Biuro Wolffa donosi: Kanclerz Rzeszy zaprosił członków komisyi kredytowej przy rządzie Rzeszy na konferencyę, która się odbyła w pałacu kanclerza. Komisya pertraktowała nad zaciągnięciem pożyczki zagranicznej, celem wypełnienia zobowiązań na rzecz aliantów. Obrady będą toczyły się dalej pod kierownictwem kanclerza. Obrady są tajne.

Wzrost drożyzny w listopadzie o 25 proc.

Berlin. PAT. Według obliczeń państwowego urzędu statystycznego ceny środków żywnościowych podniosły się w listopadzie w państwie niemieckiem o 25 proc. w stosunku do miesiąca poprzedniego.

Konsulaty amerykańskie w Niemczech.

Hanower. Radio. PAT. Amerykańscy konsulowie w Niemczech otrzymali „placet" że strony rządu Rzeszy wobec czego ustało już zastępstwo Hiszpanii amerykańskich interesów.

Niemcy narzekają na zbrojenie Francyi

Hannower. Radio. PAT. Prasa niemiecka podkreśla, że wbrew oświadczeniom Brianda, Francya zmniejszyła stan swojej armii tylko o 11 proc. t. zn. z 916 tysięcy na 820 tysięcy. Siła poszczególnych jednostek taktycznych jeszcze się podniosła.

Irlandya otrzymuje statut dominiów.

Londyn. PAT. Ag. Havasa donosi: Projekt rządowy w sprawie regulowania kwestyi irlandzkiej przewiduje udzielenie 23 hrabstwom w Irlandyi północnej i zachodniej statutu przysługującego dominium angielskim. Hr. Ulsterskie nie zostało w tę liczbę włączone, o ile Ulster nie podda się zwierzchności parlamentu wszechirlandzkiemu.

Rząd włoski ma zapewnioną większość.

Rzym. (Agencya Stefani). PAT. Parlamentarne frakcye demokratyczne postanowiły na dzisiejszem zebraniu głosować na rzecz gabinetu. wskutek czego głosowanie izby, które nastąpi po dyskusyi w sprawie polityki wewnętrznej rządu da napewno większość głosów za rządem.

Włochy stoją na straży wobec konszachtów Anglii z Niemcami.

Rzym. Radio PAT. Dzienniki podkreślają, że Włochy będą bacznie czuwały, aby z okazyi planów angielsko-niemieckich dotyczących rekonstrukcyi Rosyi, interesy włoskie nie poniosły uszczerbku.

Tylko handel z Rosyą.

Rzym. PAT. Ag. Hevasa donosi. Dela Toretto oświadczył w komisyi dla spraw zagranicznych, że stosunki włosko-rosyjskie mają charakter wyłącznie handlowy.

Przygotowania wyborcze na Litwie środk.

Wilno. PAT. Teren wyborczy Litwy środkowej podzielony został na 200 obwodów wyborczych. Między innemi okręg Wasiliski podzielono na 34 obwody, okręg Lida na 28 obwodów, okręg bracławski na 20 obwodów.

Prystor przedstawicielem wojskowym Litwy środk.

Wilno. PAT. Generał Żeligowski mianował kapitana Prystora przedstawicielem wojsk Litwy środkowej przy prezesie komisyi rządzącej.

Wilno. PAT. Stosownie do dekretu generała Żeligowskiego istniejąca przy naczelnem dowództwie wojsk Litwy środkowej kancelarya cywilna od dnia 1 grudnia znajduje się w stanie likwidacyi, która ma być ukończona w dniu 15-tym grudnia.

Wilno. PAT. We wtorek spodziewany jest wyjazd generała Żeligowskiego z Wilna.

Pełnomocnik niemiecki na Górnym Śląsku.

Katowice. PAT. Jak donosi górnośląska prasa niemiecka, zastępca pełnomocnika niemieckiego dla rokowań górnośląskich sekretarz stanu Lewald bawiąc w tych dniach na Górnym Śląsku odbył szczegółowe narady z władzami niemieckiemi na Górnym Śląsku oraz przedstawicielami partyj politycznych i niemieckich organizacyi robotniczych. Pozatem Lewald konferował z przedtawicielami niemieckiego wydziału na Górnym Śląsku, który mu przedłożył postulaty Niemców górnośląskich i zażądał od Lewalda przeprowadzenia szerokiej ochrony mniejszości niemieckiej w polskiej części Górnego Śląska. Lewald wrócił dziś do Berlina.

—o-o—

Zgaśnięcie przymierza angielsko-japońskiego.

Berlin. PAT. Wedle wiadomości nadchodzących z Waszyngtonu na najbliższem plenarnem posiedzeniu konferencyi waszyngtońskiej — prawdopodobnie we środę — obwieszczony będzie akt wygaśnięcia układu angielsko-japońskiego, poczem ogłoszona będzie deklaracya w sprawie wspólności interesów Anglii Ameryki, Japonii i Francyi. Deklaracyę o wygaśnięciu przymierza angielsko-japonskiego wygłosi w imieniu Anglii Balfour, w imieniu Japonii Kato.

Mowa Brianda o rozbrojeniu.

Paryż. PAT. Ag. Havasa donosi: Briand przemawiając do dziennikarzy francuskich i zagranicznych oświadczył, że dla Francyi sprawa rozbrojenia na lądzie przewyższa swoją doniosłością wszystkie inne sprawy. Premier usiłował na konferencyi waszyngtońskiej przekonać opinię londyńską oraz opinię całego świata, że oskarżenia, skierowane przeciwko Francyi przez interesowaną propagandę są oparte na kłamstwie. Francya — mówił Briand — w żadnym raze nie dąży do hegemonii wojskowej, w przeciwstawieniu do dawnych dążności Niemiec hegemonii. Premier wspomniał na konferencyi, że Francya stale ponosiła ogromne ofiary w imię pokoju. Jednak obecnie jej sytuacya światowa zmusza ją bezwarunkowo do zachowania swojego stanu uzbrojenia, wobec konieczności utrzymania bezpieczeństwa swoich granic. Premier nie widzi konieczności zwołania konferencyi Rady Najwyższej w najbliższym terminie; może okazałaby się potrzeba zwołania takiego posiedzenia, gdyby Niemcy wystąpiły z nowym projektem w sprawie odszkodowań. Jednakże premier francuski nie osądził, aby podobna ewentualność mogła mieć miejsce, dopóki konferencya waszyngtońska nie ukończy swoich prac.

Zmiana gabinetu w Jugosławii

Gratz. PAT. „Tagen Post" donosi z Belgradu, że król przyjął dymisyę, wręczoną mu przez prezydenta ministrów Pasiza. W ciągu popołudnia przyjął król wiele osobistości, między innymi prezydenta Skupczyny Hribara, który zaproponował królowi powierzenie Pasiczowi utworzenie nowego rządu.

Bezrobocie w Lotaryngii rozszerza się.

Hannower. Radio PAT. Bezrobocie robotników węglowych w Lotaryngii rozszerza się coraz dalej, obejmując obecnie prawie cały dystrykt Saary i Moseli.

Strajk w zagłębiu Karwińskiem.

Morawska Ostrawa. PAT. Czeskie Biuro prasowe donosi: na konferencyi członków rad fabrycznych zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego przyjęło po burzliwej dyskusyi następującą rezolucyę: wobec tego, że wszystkie rokowania, celem doprowadzenia do pomyślnego rozwiązania konfliktu spełzły na niczem. Górnicy uchwalili przystąpić do strejku, począwszy od poniedziałku. Czeskie biuro korespondencyjne donosi ze strony kompetentnej, że minister robót publicznych wyśle dzisiaj radcę ministeryalnego Krizeka, do zagłębia Ostrawskiego, aby przygotował grunt do nowych rokowań na podstawie propozycyi kompromisowej ministra robót publicznych. Oczekują jeszcze że w ostatniej chwili uda się zapobiec strejkowi.

Powody antysemityzmu.

Mowa senatora Chandlera w Białym Domu.

Kraków, 5 grudnia.

Senator Chandler, chrześcijanin, wygłosił przemówienie w Białym Domu w Waszyngtonie przeciw antysemickiej propagandzie Henryka Forda. Przytaczamy je w istotnych jego częściach:

„Ponieważ na całej kuli ziemskiej jest około 1.500,000.000 ludzi a Żydów tylko 14,000.000. Żydzi więc stanowią mniej niż jeden procent ludności całego globu, jest więc wielkim komplementem, który prawi Ford Żydom, jeżeli twierdzi, że ta mniejszość posiada olbrzymią energię i geniusz, którymi potrafi uciskać aż 99 procent.

Prawdą jest jednak, że połowa Żydów wytęża swoją całą energię i cały swój majątek musi użyć, aby ocalić drugą połowę od upadku, od głodu. Niżej podany bodziec, który skłonił Forda do propagandy przeciw Żydom, jest świetną ilustracyą zasadniczych podstaw i straszliwej metody prześladowań rasowych, które okładają piętnem całe rasy i czynią je odpowiedzialnym za sposób działania danej osoby lub nieznacznej ilości narodu. Herman Bernstein, żyd. pisarz i żurnalista i Dr. Ake, znany chrześcijański kaznodzieja, oświadczyli, że Rosika Schwimmer, Żydówka, jest przyczyną tej mało znacznej ordynarnej propagandy Forda przeciw Żydom. Opanowała ona tego prostodusznego człowieka i wmówiła w niego, że jest powołany przez swoje olbrzymie bogactwa, aby był dobroczyńcą ludzkości: Jeżeli by przejechał się okrętem o białych flagach przez ocean, wtedy wojna skończyłaby się, a żołnierze opuściliby rowy strzeleckie, a jego białemi piórami ozdobionego zbawiciela ludzkości przyjmowaliby królowie w swoich pałacach i laurami wieńczyliby jego czoło. Nazywałby się „błogosławionym", Wierzył jej, a gdy przyszło rozczarowanie, rozpoczęła się nienawiść przeciw Żydom. Dr. Akke twierdzi, że gdy Ford zobaczył, że stał się ofiarą żartu, wtedy rozpoczął walkę z Żydami.

Charakterystyczne jest u Forda nieznajomość tej rzeczy, którą kiedyś rozumiał, mianowicie „robienie pieniędzy". Ta nieznajomość jest tak wielka jak i tego narodu, który zawsze wierzy w żydowskie bogactwo. On nie wie nawet, że rzeczoznawcy tak żydowscy, jak i chrześcijańscy, już dawno temu skonstatowali, że Żyd absolutnie nie jest takim skutecznym „pieniędzorobem" na jakiego go zawsze mają. Nie czytał on również świetnego artykułu Zebulona o Żydach, gdzie ten pisze w ten sposób: „Udawadniamy zawsze naszą wyższość nad Żydami oszukańczą praktyką i trykami geszefciarskimi". Żyd nie może się nigdy mierzyć pod względem handlowym z Jankesem; choć jest bardzo bystrym, nie może jednak nigdy innego zająć stanowiska.

Ford, prosty i niewykształcony człowiek, mógłby znowu starą wiarę narodu ożywić, która powstała z nieświadomości i zabobonu średniowiecza, że Żydzi osiągnęli bogactwo świata a posiadając je, żywią djabelskie zamiary. On powinien zrozumieć, że nie udało się Żydom po 50 latach emancypacyi osiągnąć minimalnej choćby części bogactw narodów.

Jest wprawdzie prawdą, że Rotszyldowie owładnęli podczas wielu dekad finansami Europy i rozstrzygali w kwestyach wojny i pokoju, lecz to już dawno minęło. Odgrywają teraz w kołach finansowych świata tylko podrzędną rolę. Twierdzą — a to jest prawdopodobnem, że Rokefeller mógłby zakupić bogactwa wszystkich Żydów w Ameryce, a Rokefeller jest przecie chrześcijaninem. Pewnem jest również to, że można wyliczyć w Ameryce 1000 chrześcijańskich milionerów i miliarderów — z Rokefellerem na czele a z Fordem na końcu tej listy — i że możnaby zakupić za pieniądze tych milionerów majątki wszystkich Żydów całej kuli ziemskiej. O słuszności tego możemy się przekonać, jeżeli przypomnimy sobie słowa Zangwilla, mianowicie przed 10 laty na zapytanie pewnego dziennikarza, dlaczego Żydzi osiągnęli tak niebywałe wyniki jako zdobywcy pieniędzy, następujące słowa odpowiedział: Pogląd pana jest fałszywy. Żydzi jako ogół nie są pozytywnymi zdobywcami pieniędzy. Prawdą jest, że posiadają Rotszyldów i Bleichrederów w Europie, a Schiffów, Seligmanów i Gurgenheimerów w Ameryce. Mimo to przeciętny Żyd jest najbiedniejszym z cywilizowanych ludzi świata. Prawie że połowa Żydów kuli ziemskiej żyje w Rosyi, Rumunii i Polsce a przeciętne bogactwo polskiego Żyda wynosi mniej niż **pięć dolarów**. Takim jest według Forda naród, który chce zużyć swoich bajecznych bogactw w celu zawładnięcia świata. Tylko fałszywy fanatyzm, rozgoryczony nienawiścią, może wierzyć w takie rzeczy i je rozpowiadać. To całe twierdzenie jest **tak niekonsekwentnem**, że nigdy nie brałbym go pod uwagę, gdyby bogactwo Forda **nie dało mu** możności rozszerzania swoich **poglądów** w Ameryce, przez co stał się **przyczyną** niepokojów i zatargów między **obywatelami** tej wolnej republiki. W **najwyższym stopniu** śmieszną stroną propagandy **jest to, że Ford** przedstawia się jako patryota i **strażnik** wolności i dobrobytu swego **kraju. Nieznajomością** historyi swego **kraju, ośmieszył się** podczas procesu w Chicago. **Że swoim straszliwym** brakiem najprostszego **współczucia** z cierpieniami rozprószonej **starej rasy, która** przyczyniła się do cywilizacyi **światowej** więcej, niż którykolwiek inny **naród, nie jest** Ford wart zawiązywać **sznurowadła butów** najbiedniejszego i najskromniejszego **Żyda**, w którego duszy drzemie przebłysk **proroctw** Jezajasza i psalmów Dawida.

Prześladowanie Żydów jest **najzwyklejszem zjawiskiem. Zawsze jest jeszcze przedmiotem** wielu wątpliwości i głębokich dyskusyi **gdzie** powstał i jakie są przyczyny tego **prześladowania. Historya oskarżeń przeciw Żydom** i ich **powody** prowadzą nas przez **kręty labirynt**, przez cienie zwątpienia i **misterya do** dalekiej starożytności. Zwykłe **dopatrywanie** genezy antysemityzmu w wojnach **krzyżowych** nie jest **bezpodstawnem. Tragedya** ... wzmocniła, powiększyła może **nienawiść**, nie jest jednak jej początkiem. **Prześladowanie** Żydów rozpoczęło się **jeszcze** ... erą chrześcijańską w **starożytnym** ...cie.

Monoteizm jest największą darowizną **dla** ludzkości cywilizacyi, dlatego że Żydzi strzegli swoje świętości i cierpieli, rozprószeni po całym świecie znienawidzeni a mimo to służyli swojemu jedynemu Bogowi zato nie uzyskali wdzięczność, tylko nienawiść i uciemiężenie. Żyd jest Prometeuszem w historyi. Jak Prometeusz, który ukradł Bogom ogień, aby uszczęśliwić ludzi, został przymocowany łańcuchem do skały, gdzie sęp żarł mu codziennie jego wątrobę tak Żydzi są za bogactwa intelektualne i umysłowe któremi obdarzyli świat od wieków aż do dziś dnia przykuci do skały a sęp nienawiści codziennie pożera im wątrobę. Gdyby wdzięczność była cnotą narodów jaki wypadek zachodzi u poszczególnego człowieka wtedy nie istniałoby nigdy zorganizowane prześladowanie u Żydów. Wiem doskonale, że żydowska rasa nie jest bez błędu, bo oddziedziczyła przekleństwo z Edem, obciążona jest wszelkiemi wadami i występkami. A żydowski przestępca powinien być tak samo karany jak i chrze-

---

FREDERIC BOUTET.

Autentyczny antyk.

(Dokonczenie).

Tak, że większość nie przedstawia żadnej wartości, powtórzyła mumia, a to mnie wstrętem napawa. Do tego przyłącza się jeszcze naruszająca honor pański afera z podrabianymi zabytkami, o której rozpisały się wszystkie gazety. Lecz to nie koniec. Bo mimo wszystko nie wie się nic określonego.. ale gdyby prawdziwy znawca zapragnął przyjrzeć się temu zbiorowi, wszystko skończyłoby się fiaskiem a tego nie chcę przeżyć! Kiedy po raz pierwszy znalazłem się tutaj i objrzałem tak zwane zabytki, czułem się bardzo niemile dotknięty, z czasem jednakowoż przywykłem do tego. Zwolna zacząłem je tolerować, rozumie pan, nawet uważać za autentyczne. Lecz to stało się niemożliwością po ostatnim skandalu w prasie. Nawet zaczyna się powątpiewać o mojej autentyczności. Tak, mój panie, jest tak, jak panu mówię Dzisiaj dopiero słyszałem, jak pewien półgłówek twierdził zupełnie poważnie:

Patrz, ten Chińczyk należy także do fałszywych zabytków. Spojrz na jego czaszkę z pomalowanego drzewa.

Powiedział to do małej, ładnej kobietki, która śmiała się głośno. To była kropla, która dopełniła miary goryczy. Nie mogę tego ścierpieć, by pobudzano do śmiechu małe, piękne kobietki, wyjaśniając im, że jestem Chińczykiem z politurowanego drzewa. Jestem Egipcyaninem, mój panie i to w pełni sił. Niech to wszyscy djabli!

Lecz załatwimy sprawę. Odzyskuję wolność. Pragnę zarabiać pieniądze pisać do dzienników i donieść o wszystkiem, co wiem i czego się dowiedziałem, tylko prawdę. O tobie także opowiem, stare bydlę, które umiało zdobyć sobie zręcznie uznanie uczonych, nie posiadając żadnej wiedzy.

Mumia podniosła się z wściekłością.

— Jeżeli oddali się, jestem zgubiony — myślał Blaireau.

— Kochany, kochany przyjacielu — mówił do Egipcyanina kładąc mu rękę na ramieniu.

— Nie, panie — odparł ów cofając się.

— Kochany przyjacielu — powtórzył przymilając się Blaireau. Czy niema rzeczywiście środka, aby rzecz stosownie ułożyć? Nie spieszmy się zbytnio. Rozmawiajmy jak przyjaciele. Sprzeciwiam się stanowczo pańskiej dymisyi. Człowiek taki, jak pan zasługuje na to, co odpowiada jego godności. Z całą pewnością mamy jeszcze inne piękne i autentyczne mumie. W naszem muzeum (Egipcyanin zaśmiał się tak złośliwie, że zimny pot wystąpił na czoło p. Blaireau) tak powtórzył konserwator, mamy piękne i autentyczne mumie — lecz pan jesteś najbardziej podziwu godną. zachwycasz wszystkich. jednem słowem: Jesteś nam niezbędnie potrzebny.

Co pan chce przez to powiedzieć? zapytał sucho Egipcyanin trochę uspokojony.

Co chcę przez to powiedzieć? Otóż, całkiem poprostu, że musimy pana zatrzymać. Uspokój się i nie wpadaj pan w szał. Znajdzie się już środek, by tę sprawę załatwić ku obopólnemu zadowoleniu. Bądź pan spokojny, rozumiem, że pan tęskni za wolnością. Lecz przychoź pan od dziewiątej do piątej codziennie do muzeum — to przecież niewiele — i musi się pan zobowiązać po przebywania w tym czasie w skrzyni wystawowej. Widzi pan, to nie jest cięższem, niż chodzenie do biura, a dziś przecież wszyscy „urzędują" — to jest w modzie i ponieważ pan chce żyć w teraźniejszości, musi się pan do niej przystosować. Bez biura nie mógłby człowiek współczesny żyć. Właściwie nie pracuje się tam wcale, ale przyjść musi się, by „urzędować". Jest to tak samo koniecznem, jak chleb codzienny. Musi pan iść za głosem ogółu Będzie pan zobowiązany do przestrzegania godzin urzędowych, jak każdy inny współczesny człowiek — chcę przez to powiedzieć, że musi pan swoja skrzynię uważać za biuro Będzie pan jedynie musiał stać zamiast siedzieć. Oto cała różnica.

— Tak — odrzekła mumia jeszcze trochę, z przekorą, — ale wam się za to płaci.

Naturalnie. To samo dotyczy też pana. Będzie pan pobierał, powiedzmy, 400 franków na miesiąc. To przecież dość przyzwoite honoraryum, oprócz tego 300 franków. jako odszkodowanie za mieszkanie. O piątej godzinie jest pan stale wolny, może pan iść na spacer, bawić się dowoli.

Bawić się, bawić, A moja emerytura?

Czy mi się przynajmniej uchwali w danym wypadku znośną emeryturę?

Emeryturę? Dlaczego? Zajmuje pan przecież stałe stanowisko.

Zgadzam się z tem w zupełności — rzekła mumia — lecz ponieważ tyle lat pracowałem za darmo, proszę o wypłacenie drobnego odszkodowania w kwocie przynajmniej dziesięciu luidorów. Prawie wszyscy urzędnicy mają ponadto ordery i złote medale — to dodaje im pewnej powagi. Gdybym posiadała czapeczkę, z złotymi galonami lub kepi, nie ośmieliłby się drwić ze mnie żaden głupiec, który dziś rano stał się przyczyną mego wzburzenia.

ściański lecz jeśli Żyd jest prześladowany z powodu swojej religii, wtedy również należy mu się obrona. Prześladowca nie powinien twierdzić, że prześladuje Żydów jako sprawców tragedyi Golgoty, nie powinien on oświadczać, że Żyd jest odpowiedzialny za prześladowania, nim to wyrzeknie, niech przeczyta najpierw świadectwa wielu chrześcijańskich rzeczoznawców. Zebalon Vanes pisze w artykule, ogłoszonym przed 30 laty: „Jeżeli Żyd jest złym, wtedy gwoli szlachetności musimy powiedzieć że jest produktem naszej cywilizacyi" Shylock Szekspira mówi: Gdy wy nam zło wyrządzacie, czyż nie mamy się mścić. Jeżeli jesteśmy pod każdym względem upodobnieni do was, w takim razie chcemy być wam podobni i pod tym względem. Jeżeli Żyd wyrządzi krzywdę chrześcianinowi wtedy on się mści. A gdy chrześcianin krzywdzi Żyda czyż i on niema za jego przykładem się mścić? Uczycie mnie zła, i ja przez Was nauczony, więcej i lepiej będę umiał". Antysemici twierdzą wprawdzie ich przyczyną. Mianowicie lord Macaulay oświadczył 17 kwietnia 1833 podczas dyskusyi o zniesienie niezdolności prawnej Żydów: „Jeżeli Żydzi stanowią zwykłą rasę, która stoi zdala od wszelkich szlachetnych zawodów, jeżeli nie sieją ni uprawiają roli, jeżeli nie mają owiec ni trzody, a lichwa jest jedynem słowem, które nadaje się dla Żydów, a brak im poczucia lepszego zawodu, to czyja to wina? Zawsze bigoci jako usprawiedliwienie swych prześladowań podają cechy, które właśnie prześladowaniem zostały wywołane. Od stulecia prawie Anglia jest dla Żydów ojczyzną, a my dręczymy Żydów, ponieważ żywią względem Anglii tylko połowiczne uczucie patryotyczne obchodzimy się z nimi, jak z niewolnikami, i dziwimy się, że nie kochają nas jak braci. Każemy im uprawiać ordynarne rzemiosło, i później zarzucamy im, że nie wybierają sobie szlachetniejszych zawodów. Nie chcemy, aby posiadali ziemię a potem oskarżamy ich, że zajmują się przeważnie handlem. Nadużywaliśmy przez wiele wieków naszą przewagę, a teraz odczuwamy do nich awersyę za to, że chwytają się podstępu, który jest tylko obroną słabszych przeciw gwałtowi silniejszych. A czy Żydzi są w rzeczywistości rasą przeznaczoną do zbierania, zmieniania i zdobywania pieniędzy. W narodowym charakterze Żydów niema żadnego rysu, któryby zdradzał niezdolność do spełniania największych nawet obowiązków obywatelskich. U zarania cywilizacyi, gdy nasz kraj był w takim stopniu rozwojowym, jak Nowa Gwinea, gdy w Atenach nie znali jeszcze sztuki, literatury, gdy jeszcze na miejscu, gdzie Rzym stoi, nie było żadnej nawet słomianki wtedy posiadał już naród pałace cedrowe i twierdze, swój wspaniały tempel, flotę wraz z okrętami wojennymi, szkoły religijne posiadał swoich mężów stanu, filozofów i poetów.

Jeżeli jakiś antysemita nie zostanie uzdrowiony mową Macaulay'a lub satyrą Szekspira wtedy trzeba mu wskazać tryumfy hebrajczyków w historyi i literatury sztuce i nauce. Jeżeli cywilizacyi grozi zagłada, wtedy trzeba będzie spieszyć o pomoc do Żydów, bo gdyby zaginęła biblia i talmud żydowski wtedy prędko ludzkość pogrążyłaby się w dzikim stanie i barbarzyńskiej nędzy.

Wolność ma prawo skarżyć się, jeżeli Żydzi są prześladowani, gdyż Żydzi byli pierwszymi na ziemi rewolucyonistami od czasów Jesajasza i Jeremiasza a w czasach Gambetty i Castelara, najśmielszymi obrońcami republikanizmu w Francyi i Hiszpanii. Wolność nigdy nie miała szlachetniejszych i dzielniejszych obrońców od synów Izraela. Choć Żydzi mieli zawsze związane ręce a serca ich przepełnione były ciężarami nienawiści i prześladowań, mimoto potrafili zasadzić wśród brudu żydowskiej ulicy i ciemnych chałup — najpiękniejsze kwiaty ogrodu życia i Rasa ta zasługuje na wdzięczność i uwielbienie ze strony ludzkości, kongresy i parlamenty światłych narodów których ludy są rzeczywiście wdzięczne kulturalne i wolne w przyszłości użycza napewno Żydom swojej ochrony i pozwolą im swobodnie rozwijać się w walce życia.

— Z pewnością nie — przytaknął Blaireau. Ale nie mogę Panu dać czapeczki z złotymi galonami, ani kepi, bo nie byłoby rzeczywiście panu w tem do twarzy. Co pan jednak myśli o akademickich palmach? Co? Toby był pomysł! — Można je przytwierdzić na pańskiej skrzyni.

— Trafna myśl — podchwyciła mumia, której pochlebiła ostatnia obietnica. — A więc ubite. Proszę mi w każdym razie pozostawić zarzutkę i klucze do bramy. Mam ochotę wyjść dzisiaj wieczór na miasto a ta bluza, którą zabrałem pewnemu malarzowi pokojowemu, jest w istocie zbyt poplamiona.

— Bierz pan jedno i drugie — rzekł Blaireau, który nie posiadał się z zadowolenia, że dokonał tak korzystnej transakcyi. Nie zapomnij pan o umówionych godzinach od 9 do 5-tej. Przedewszystkiem jednak ani słowa w presie.

— Ufaj pan memu słowu — zapewnił Egipcyanin.

Ruszył ku drzwiom.

— Pamiętaj pan — upomniał jeszcze raz wychylając głowę przez drzwi, że pragnę mieć na skrzyni srebrne palmy, nie zadowolnię się zwykłą szarfą.

— Ubite, mój kochany — zawołał konserwator wdziewając kapelusz na głowę.

Widocznem jest, że ten z zamierzchłych czasów wywodzący się poczciwina nie wie, jak powszechnem jest upragnione przez niego odznaczenie. Nareszcie. Bogu dzięki. — mruczał, schodząc po chwili ze schodów — udało mi się go tanio pozyskać. Przytem to może nasz jedyny autentyczny antyk.

(Tłum. z franc. A. K.).

Przegląd polityczny.

Strajk powszechny w razie nowej wojny.

W dn. 15 i 16 listopada odbyła się w Amsterdamie konferencya Biura międzyn. z przedstawicielami sekretaryatów Zw. rob. transportowych, górników i metalowców. Przyjęto rezolucyę, nawołującą do zwalczania kapitalizmu i militaryzmu, oraz agitacyi na rzecz powszechnego rozbrojenia. Ze względu na wzmacniającą się reakcyę wezwano proletaryat do połączenia sił i zjednoczenia akcyi robotniczej Rezolucya wzywa dalej robotników, aby na wypadek wybuchu nowej wojny uniemożliwili ją przez ogłoszenie powszechnego strajku międzynarodowego.

Druga rezolucya zwraca się specyalnie do kobiet robotniczych, aby wspierały walkę swych mężów i synów.

Konferencya wybrała specyalny Komitet, w którego skład weszli członkowie Biura, oraz po jednym przedstawicielu wspomnianych organizacyi. Komitet ten będzie miał za zadanie zastosować środki niezbędne w akcyi przeciwko niebezpieczeństwom wojny i przygotować uchwały w tym względzie na kongres Międzynarodówki w kwietniu 1922 r. w Rzymie.

Ze świata.

Proroctwo dr. Kemmericha. Świetny publicysta niemiecki, dr. M. Kemmerich, którego satyryczne essays naukowe dają taki głęboki wgląd w psychę Germanii miał onegdaj odczyt w filharmonii berlińskiej o przyszłości Niemiec, gdyż dodać należy, dr. Kemmerich jest astrologiem. Odczyt dotyczył peryoducznoości zdarzeń dziejowych. Prelegent orzekł, że listopad 1918 był dopiero początkiem Wielkiej Rewolucyi niemieckiej. Rozgoreje ona w r. 1923, a korzystając z niej monarchiści osadzą na tronie znów cesarza, który atoli wnet zostanie stracony, a rząd przejdzie w ręce skrajnych. Rewolucya przybierze bezkrwawe oblicze. Wreszcie zasiądzie na tronie król konstytucyjny na wzór angielski, a Niemcy staną się pierwszą potęgą Europy. Pia desideria!

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce naszego pisma prosimy o natychmiastowe wyrównanie zaległości.

Dział gospodarczy.

Umowa w sprawie handlu wymiennego między Czecho-Słowacyą i Polską. Równocześnie z zawarciem ugody polsko-czeskiej, jaka będzie złożona w parlamencie obu państw do zatwierdzenia zawarta została, jak komunikują, umowa z Polską w sprawie wzajemnych ułatwień przy eksporcie i imporcie towarów. Powyższa umowa administracyjna zaakceptowana została przez ministrów handlu obu państw i wchodzi natychmiast w życie. Ulgi dotyczą tylko transportu towarów polskich i czecho-słowackich. Spis towarów wysyłają Izby handlowe i organizacye przemysłowe i handlowe.

Mięso mrożone z Argentyny. Hamburg-America Linie zbudowała trzy nowe okręty specyalnie przeznaczone do przywozu mięsa w stanie mrożonym. Każdy z tych okrętów może przewieźć około 700 ton, czyli ładunek, obejmujący około 50 wagonów. Pierwszy z tych okrętów przybył już do Hamburga. Specyalna komisya parlamentu była obecna przy odbiorze ładunku. Na miejscu sporządzono „pieczyste" z mięsa mrożonego, a równocześnie ze świeżego, dla porównania. Najdoświadczeńsi smakosze nie byli w stanie odróżnić smaku. Mięso mrożone jest znacznie tańsze od świeżego i prawdopobnie wpłynie na obniżenie cen tego ostatniego.

Ciekawe wiadomości.

Niezwykle honoraryum malarskie. Pewien głośny malarz wiedeński miał świeżo niezwykłą wizytę: zgłosiła się do niego wieśniaczka z Górnej Austryi z żądaniem, aby namalował jej portret. Ponieważ „model" przypadł do gustu artyście, zgodził się więc na propozycyę, ale zażądał jako honoraryum 20 korcy (centnarów metrycznych) kartofli, co w monecie austryackiej przedstawia obecnie wartość z górą 160000 koron. Malarz przypuszczał, że w ten sposób odstraszy klientkę i pozbędzie się jej bezzwłocznie. Jakież było jednak jego zdziwienie, gdy wieśniaczka zgodziła się bez targu, a nawet dodała, że jeśli portret będzie „piękny", to jeszcze dorzuci trochę kapusty i buraków. Artysta wziął się zaraz do pracy i po trzech posiedzeniach oświadczył, że portret za tydzień będzie gotów. Istotnie za tydzień zajechały przed dom, gdzie mieszka malarz, dwa wozy wiejskie, naładowane workami z kartoflami wraz z „dokładką".

Przesunięcie ośmiopiętrowego domu. W Pittsburgu, wielkiem fabrycznem mieście Stanów Zjednoczonych, okazała się potrzeba rozszerzenia ulicy, zwanej Drugą avenue, w miejscu zwężonem przez ośmiopiętrowy dom, wystawiony wówczas, gdy ulica miała być daleko węższa, niż obecnie. Dom, zajęty całkowicie na biura i składy bardzo czynnej firmy handlowej, miał być cofnięty o 13 metrów.

W Ameryce technika przesuwania nawet na znaczne przestrzenie domów jest wysoko rozwinięta, w zasadzie więc przesunięcie tego domu nie nastręczało przedsiębiorcy znacznych trudności, w danym jednak razie sprawa powikłała się przez to, że właściciel firmy, zajmującej ów dom, nie mógł znaleźć lokalu dla swych biur, wobec zaś bardzo rozległych i ożywionych stosunków handlowych nie chciał nawet na kilka dni przerywać pracy. Zwrócił się więc do przedsiębiorcy przenoszenia domów z zapytaniem, czy nie mógłby dokonać przenosin bez przerywania przewodników elektrycznych, oraz rur wodociągowych, kanalizacyjnych i gazowych, tj. tak, aby firma mogła być czynna bez przerwy.

Po krótkiem przestudyowaniu sprawy przedsiębiorca przyjął warunki. Przewodniki elektryczne przedłużono, do rur gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych przytwierdzono węże gumowe poczem podniesiono cały dom o 12 cali ze starych fundamentów i wreszcie zaczęto przesuwanie, na podstawionych szynach stalowych, na nowe miejsce, w którem czekały już gotowe fundamenty.

Prace te trwały przeszło tydzień a przez cały ten czas praca w biurach, umieszczonych w przesuwanym domu, nie ulegała przerwie, windy zjeżdżały lub wjeżdżały z piętra na piętro, światło elektryczne płonęły płonęły i telefony dzwoniły, jak zwykle.

Rozpowszechniajcie „NOWY DZIENNIK"

KRONIKA.

Kraków 5 grudnia.

— Plenarne posiedzenie Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie odbędzie się w piątek, dnia 9 grudnia br. o godzinie 5-tej po południu w sali obrad Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie. Na porządku dziennym: sprawozdanie prezydyum z czynności za czas od ostatniego posiedzenia, obecna sytuacya w przemyśle i handlu, wybór członka i zastępcy członka do Państwowej Rady Kolejowej (łącznie z Izbą handlową w Bielsku), oraz wybór członka i zastępcy członka do Okręgowej Rady Kolejowej.

Kwartet czeski, Hoffmann, Kuk, Żeleński i Herald wystąpił w ostatnich dniach z trzema koncertami w Warszawie, którymi wywołał rzadko widziany w sali koncertowej entuzyazm. Artyści za swoją wspaniałą grę, szczególnie po wykonaniu kwintetu Żeleńskiego byli owacyjnie oklaskiwani. Kwartet ten wystąpi w Krakowie w piątek dnia 9 bm. w Starym Teatrze.

— Ignacy Mann bohaterski tenor opery lwowskiej, wystąpi u nas tylko jeden raz w Krakowie, a to w sobotę dnia 10 bm. w Starym Teatrze. Bilety już są do nabycia u Br. Lipskich, Sławkowska 8.

Nowy gabinet węgierski w komplecie.

Budapeszt. PAT. (Węg. Biuro Kor.). Hr. Bethlen ukonstytuował ostatecznie w ciągu dnia swój gabinet. Lista gabinetowa przedstawia się następująco: prezydent ministrów Bethlen, minister spraw zagranicznych Banffy, min. wojny Aleksander Belitska, minister finansów Tibor Hilay, minister spraw wewnętrznych hr. Klebelsberg, minister handlu Ludwik Hogyeshalmy, minister wyznań i oświecenia publicznego Józef Vass, minister rolnictwa Jan Mayer, minister sprawiedliwości Tomczany, minister aprowizacyi Bela Tersy. Nominacya ukaże się w jutrzejszym dzienniku urzędowym.

—oo—

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO
Poniedziałek: „Klątwa".

TEATR MIEJSKI: OPERA I OPERETKA.
Poniedziałek: „Halka".

REPERTUAR OPERETKI W NOWOŚCIACH.
Poniedziałek: „Cyrkówka".

—o-o—

Nakładem Gal. Sp. Wydawniczej. Red. nacz. Dr Ign. Schwarzbart. Red. odpow.: Maks. Feldman. Nowa Drukarnia Dziennikowa, ul. Orzeszkowej 7.